

Press och information

Europeiska unionens domstol
PRESSMEDDELANDE nr 201/21
Luxemburg, den 11 november 2021

Dom i mål C-214/20
/Dublin City Council

Domstolen preciserar räckvidden av begreppet arbetstid såvitt gäller jourtjänstgöringsperioder

MG är en frivillig deltidbrandman anställd av Dublin City Council (kommunfullmäktige i Dublin, Irland). Enligt ett system med jourtjänstgöring är han ställd till förfogande för den brandstation som han utbildats av. MG är skyldig att delta i 75 procent av brandstationens utryckningar men har möjlighet att avstå från att delta i resterande utryckningar. MG är inte skyldig att vara närvarande på en viss plats under sina jourtjänstgöringsperioder men när han larmas för att delta i en utryckning måste han infinna sig vid brandstationen inom högst tio minuter. Jourtjänstgöringen infaller i princip 24 timmar per dygn 7 dagar i veckan. Den avbryts endast av ledighetsperioder samt av de perioder för vilka MG i förväg har anmält att han inte är tillgänglig.

MG får emellertid utöva annan yrkesverksamhet förutsatt att han inte arbetar mer än 48 timmar per vecka i genomsnitt. Han utnyttjar denna möjlighet för att bedriva verksamhet som taxichaufför för egen räkning.

MG ansåg att de timmar under vilka han har jourtjänstgöring för sin arbetsgivare ska kvalificeras som "arbetstid", i den mening som avses i irländsk lagstiftning om arbetstidens förläggning och direktiv 2003/88¹, och inkom därför med ett klagomål till Workplace Relations Commission (kommissionen för yrkesrelationer, Irland). Klagomålet avlogs, varför han väckte talan vid den hänskjutande domstolen, Labour Court (Arbetsdomstolen, Irland).

MG har påpekat att han ständigt måste vara i stånd att snabbt besvara ett larmsamtal. Detta hindrar honom från att fritt ägna sig åt sin familj och sociala aktiviteter samt sin yrkesverksamhet som taxichaufför. Genom att ålägga jourtjänstgöring 7 dagar i veckan, 24 timmar om dygnet, och vägra att erkänna jourtjänstgöringen såsom arbetstid, har kommunfullmäktige i Dublin åsidosatt bestämmelserna om dygnsvila, veckovila och begränsning av veckoarbetstiden.

Efter en begäran om förhandsavgörande från Arbetsdomstolen preciserar EU-domstolen bland annat i vilken utsträckning jourtjänstgöringsperioder kan kvalificeras som "arbetstid" enligt direktiv 2003/88².

Domstolens bedömning

Domstolen erinrar inledningsvis om att begreppet "arbetstid", i den mening som avses i direktiv 2003/88, omfattar samtliga jourperioder, inklusive bakjoursperioder, under vilka de krav som arbetstagaren är skyldig att iakttä är av sådan art att de objektivt och i väsentlig mån påverkar arbetstagarens möjligheter att under dessa perioder fritt förfoga över den tid under vilken hans eller hennes tjänster inte tas i anspråk och att ägna sig åt sina egna intressen.³

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/88/EG av den 4 november 2003 om arbetstidens förläggning i vissa avseenden (EUT L 299, 2003, s. 9).

² Artikel 2 led 1 i direktiv 2003/88.

³ Dom av den 9 mars 2021, Stadt Offenbach am Main, [C-580/19](#) (se [CP nr 35/21](#)).

Domstolen ger vidare den hänskjutande domstolen vägledning för att den ska kunna bedöma huruvida MG är föremål för sådana omfattande begränsningar.

Domstolen påpekar i detta avseende att möjligheten för MG att utöva annan yrkesverksamhet under sina jourtjänstgöringsperioder utgör en viktig indikation på att jourtjänstgöringssystemets villkor inte innebär att denne arbetstagare utsätts för omfattande begränsningar som i väsentlig mån påverkar hans möjligheter att förfoga över sin tid, under förutsättning att de rättigheter och skyldigheter som följer av anställningsavtalet, kollektivavtal och den berörda medlemsstatens lagstiftning visar sig utformade på ett sådant sätt att det är möjligt att rent faktiskt utöva sådan verksamhet under en ansevärd del av dessa perioder.

Det förhållandet att MG inte vid något tillfälle måste befinna sig på en bestämd plats under sina jourtjänstgöringsperioder, att han inte är skyldig att delta i samtliga uttryckningar som utförs från den brandstation han tillhör, eftersom en fjärdedel av dessa uttryckningar i förekommande fall kan ske utan hans deltagande, och att det är tillåtet för honom att utöva en annan yrkesverksamhet, kan utgöra objektiva omständigheter som gör det möjligt att anse att han har möjlighet att, i enlighet med sina egna intressen, utveckla denna andra yrkesverksamhet under de aktuella perioderna och att ägna avsevärd tid åt den under dessa perioder. Detta gäller såvida inte det genomsnittliga antalet larmsamtal och uttryckningarnas genomsnittliga varaktighet i praktiken gör det omöjligt att utöva en yrkesverksamhet som kan kombineras med tjänsten som frivillig brandman.

De organisatoriska svårigheter som kan bli följden av den berörda arbetstagarens val, såsom valet av bostadsort eller ort för utövande av annan yrkesverksamhet som ligger mer eller mindre långt ifrån den plats som arbetstagaren ska kunna infinna sig på inom den föreskrivna fristen inom ramen för tjänsten som frivillig brandman, kan inte beaktas.

Domstolen slår således fast att artikel 2 led 1 i direktiv 2003/88 ska tolkas så, att en jourtjänstgöringsperiod som utförs av en frivillig brandman, under vilken denne arbetstagare, med arbetsgivarens tillstånd, utövar en yrkesverksamhet för egen räkning, men i händelse av larmsamtal ska inställa sig på den brandstation han tillhör inom högst tio minuter, inte utgör "arbetstid", i den mening som avses i denna bestämmelse. Detta gäller om en samlad bedömning av samtliga omständigheter i målet visar att de krav som arbetstagaren är skyldig att iaktta under den nämnda perioden inte är av sådan art att de objektivt och i väsentlig mån påverkar dennes möjligheter att under den aktuella perioden fritt förfoga över den tid under vilken hans professionella tjänster som frivillig brandman inte tas i anspråk.

PÅPEKANDE: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domsten i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127